

İl Özel İdaresi personeline yemek ücreti olarak verilen yemek kartının kendisine de verilmesi istemini içeren davacı başvurusunun sayılan kural ve koşullar dahilinde yapılmış bir başvuru olmadığı açıktır Her ne kadar dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda İl Özel İdaresince kendi personeline her ay peşin olarak yemek kartı/kuponu verilmek suretiyle yiyecek yardımı yapıldığının sabit olduğu görülmüş ise de mevzuatta yemek verme dışında başka bir şekilde yiyecek yardımı

**biçimi öngörülmediği gibi
açık bir şekilde bu yardım
karşılığında nakden bir ödeme
yapılamayacağının
vurgulanması karşısında bu
açık hükme rağmen davalı
idarece yapılan mevzuat
hükümlerine uygun olmayan
uygulamanın emsal teşkil
edemeyeceği ve bu bakımdan
davacı lehine bir hak
doğuramayacağı sonucuna
ulaşılmıştır Bu durumda söz
konusu mevzuat hükümlerine
uygun olmayan davacı
başvurusunun reddine ilişkin
davalı idare işleminde hukuka
aykırılık anılan işlemin**

**iptali ve yoksun kaldığı
yiyecek yardımı tutarının
yasal faiziyle birlikte
davacıya ödenmesi yolunda
verilen Mahkeme kararında
hukuki isabet bulunmamıştır**

5. Daire 2012/2685 E. , 2013/7986 K.

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

BEŞİNCİ DAİRE

Esas No: 2012/2685

Karar No: 2013/7986

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : ...

Vekili: ...

Karşı Taraf: ...

Vekili: ...

İsteğin Özeti: ... İdare Mahkemesi’nce verilen ... günlü, E:...; K:... sayılı kararın dilekçede yazılı nedenlerle temyizen incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: ...

Düşüncesi: İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesi’nce işin gereği

düşünüldü:

Dava; ... Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü'nde görev yapan davacı tarafından, ... İl Özel İdaresi personeline yapılan (yemek çeki/kuponu vermek suretiyle) yiyecek yardımından kendisinin de yararlandırılması istemini içeren 04.01.2011 günlü başvurusunun reddine ilişkin 20.01.2011 gün ve 1853 sayılı işlemin iptali ile yoksun kaldığı yiyecek yardımı tutarının davalı idareye başvuru tarihinden itibaren yasal faiziyle ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

... İdare Mahkemesi'nce verilen kararla; 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca, ... Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü personelinin ... İl Özel İdaresi'ne devredildiği, personeline aylık yemek çeki/kuponu vererek bir firma aracılığıyla yiyecek yardımı yapan davalı idarenin personeli olan davacıya da bu yardımın yapılması gerektiği, bu sebeple davacının bu yöndeki başvurusunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline, başvuru tarihi olan 04.01.2011 tarihinden geriye doğru 60 günlük süre içinde kalan ilk uygulama tarihinden itibaren hesaplanacak yemek yardımının başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine, belirtilen dönemden daha önceki döneme ilişkin istemin süre aşımı nedeniyle reddine hükmedilmiştir.

Davalı idarece, uyuşmazlığın Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı husumetiyle çözüme kavuşturulması gerektiği, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülmekte ve İdare Mahkemesi kararının iptal ve kabule ilişkin kısmının temyizen incelenerek bozulması istenmektedir. 17.06.2009 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca, Başbakanlık Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü kaldırılarak Başbakanlığa bağlı Afet ve

Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuş, illerde de bu Başkanlığa bağlı olarak görev yapmak üzere İl Afet Acil Durum Müdürlükleri ve Sivil Savunma Birlik Müdürlükleri faaliyete geçirilmiştir.

Anlan Kanunun “İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri” başlıklı 18. maddesinin 1. fıkrasında; illerde il özel idaresi bünyesinde, valiye bağlı il afet ve acil durum müdürlükleri kurulacağı, müdürlüğün sevk ve idaresinden valilerin sorumlu olacağı kurala bağlanmış, 2. fıkrasında; anılan müdürlüklerin görevleri sayılmış, 3. fıkrasında ise; İl Afet ve Acil Durum Müdürlüklerinin harcamalarının, il özel idarelerinin bütçelerine bu amaçla konulacak ödenekten yapılacağı, il özel idarelerinin, bu harcamaları karşılayacak ödeneği ilgili yıl bütçesinden tefrik etmek zorunda olduğu, bu şekilde tefrik edilecek ödenek tutarının her halükarda il özel idaresinin ilgili yıl bütçesinin yüzde birinden az olamayacağı, Müdürlüklerin personel harcamaları ve personel ile ilgili diğer harcamalarının Başkanlık bütçesinden karşılanacağı; “Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri” başlıklı 19. maddesinin 1. fıkrasında; Başkanlık tarafından birlik müdürlüklerinin görev yerlerinin değiştirilmesi halinde, personelin kadro ve pozisyonları ile birlikte yeni görev yerlerinin bulunduğu ilin il özel idaresine devredilmiş sayılacağı, devredilen bu kadro ve pozisyonların, il özel idaresi kadro cetvelinde ayrı bir bölüm halinde gösterileceği; 3. fıkrasında; Müdürlüklerin bulundukları ilin il afet ve acil durum müdürlüğü bünyesinde ve il afet ve acil durum müdürlüğü emrinde görev yapacakları düzenlenmiştir.

Yukarıda metnine yer verilen Kanun hükümleri ile; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı’na bağlı olarak görev yapan ancak kadroları il özel idarelerinin kadro cetvellerinde ayrı bir bölüm halinde gösterilen il afet acil durum müdürlükleri ve sivil savunma birlik müdürlüklerinin harcamalarına ilişkin bir takım kurallar getirilmiştir. Buna göre; İl Afet ve Acil Durum Müdürlüklerinin harcamalarının, il özel idarelerinin bütçelerine bu amaçla konulacak ödenekten yapılacağı, il özel idarelerinin, bu harcamaları karşılayacak ödeneği ilgili yıl

bütçesinden tefrik etmek zorunda olduğu ancak Müdürlüklerin personel harcamaları ve personel ile ilgili diğer harcamalarının Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesinden karşılanacağı kurala bağlanmıştır.

Öte yandan, Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan, merkezi yönetim bütçesine dahil idarelerin 2009-2011 yılı bütçe hazırlıklarında esas alınacak olan Analitik Bütçe Sınıflandırılmasına İlişkin Rehber'de; personel giderlerinin, kamu personeli ile kamu personeli olmasa bile bunlar gibi çalıştırılan veya hizmetinden faydalanan kişilere veya diğerlerine bordroya dayalı olarak nakden yapılan ödemeleri kapsayacağı belirtilmiş, cari transferler ise; sermaye birikimini hedeflemeyen ve cari nitelikteki mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla karşılıksız olarak yapılan ödemeler olarak tanımlanmış; "Memurların öğle yemeğine yardım" isimli gider kaleminin personel harcamaları ve personel ile ilgili diğer harcamalar arasında değil, cari transferler arasında düzenlendiği görülmüştür. Bu kapsamda davalı İl Özel İdaresi'nce ileri sürüldüğü gibi, yiyecek yardımının Başkanlık tarafından gönderilmesi zorunlu olan giderler arasında yer almasının söz konusu olmadığı, yiyecek yardımına ilişkin giderlerin il özel idarelerinin kaynakları kullanılmak suretiyle yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

İşin esasına ilişkin olarak ise;

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Sosyal Haklar ve Yardımlar" başlıklı VI. Kısım'nda yer alan 212. maddesinde, "Devlet memurlarının hangi hallerde yiyecek yardımından ne şekilde faydalanacakları ve bu yardımın uygulanması ile ilgili esaslar Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlıyacakları bir yönetmelik ile tesbit olunur." hükmüne yer verilmiş, anılan maddenin çıkarılmasını öngördüğü, 11.12.1986 günlü, 19308 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği'nin 3. maddesinde, "Yiyecek yardımı yemek verme şeklinde yapılır. Bu yardım karşılığında nakten bir ödemede bulunulmaz...", 4. maddesinde, "Yiyecek yardımının gerektirdiği giderler, yemek maliyetlerinin

yarısını aşmamak üzere, bu Yönetmelik kapsamına dahil memur kadrosu adedine göre kurum bütçelerine konulacak ödeneklerle karşılanır. Ödenek dağıtımı yemek servisi kurulacak kurumdaki memur sayısı dikkate alınmak suretiyle yapılır...”, 5. maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum bütçelerine yiyecek yardımı karşılığı olarak konulan ödenek, memurlara yemek vermek üzere kurulan yemek servisi, yardım sandığı, dernek veya bu mahiyetteki kuruluşa ödenir.”, ikinci fıkrasında; “Yemek servisi, yiyecek yardımından faydalanabilecek personel sayısının asgari 50 olması ve yemekhane için elverişli yer bulunması şartıyla atamaya yetkili amirin onayı ile kurulabilir.” kuralı yer almıştır.

Yukarıda sözü edilen Yiyecek Yardımı Yönetmeliği’nde, Devlet memurlarının yiyecek yardımından yararlanabilmesi belirli kural ve koşullara bağlanmıştır. Bu kapsamda, yiyecek yardımı biçiminin yemek verme şeklinde olması gerektiği düzenlenmiş, bu yardım karşılığında nakden bir ödeme yapılmasına imkan bulunmadığı da vurgulanmak suretiyle aynı yiyecek yardımı dışında başkaca bir yöntem izlenmesi engellenmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 3. maddesi ile, yiyecek yardımının yapılma biçimi kurala bağladıktan sonra, 5. maddesi ile de, bu yardım biçiminin koşulları düzenlenmiştir. Buna göre, yemek servisi yapılabilmesi için; yiyecek yardımından faydalanabilecek personel sayısının asgari 50 olması ve yemekhane için elverişli yer bulunması gerekmektedir. Bu iki koşul gerçekleştiği takdirde atamaya yetkili amirin onayı ile yemek servisi yapılabilmesi mümkün olup, bu kural ve koşullar dışında başka bir ad altında veya biçimde yiyecek yardımı yapılabilmesi söz konusu olamayacaktır.

Nitekim, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü’nce, Kamu **İhale** Kurumu Başkanlığı tarafından talep edilen görüş üzerine verilen 07.05.2008 günlü, 115458-44 sayılı görüş yazısında; Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yemek yardımı yapılabilmesi için öncelikle Yönetmelik hükümlerine göre yemekhane kurulmuş olması gerektiği, yemek fişi veya yemek kuponu alım **ihale**leri gerçekleştirmek suretiyle yemek yedirilmesine imkan

bulunmadığı, kurumların çeşitli nedenlerle öğle yemeklerini mutfaklarından sağlayamamaları halinde kurum bünyesinde kurulacak yemekhanede servise sunulacak yemeklerin **ihale** edilerek piyasadan alınabilmesinin mümkün olabileceği bildirilmiştir.

Uyuşmazlık konusu olayda; ... İl Özel İdaresi personeline yemek ücreti olarak verilen yemek kartının kendisine de verilmesi istemini içeren 04.01.2011 günlü davacı başvurusunun, yukarıda sayılan kural ve koşullar dahilinde yapılmış bir başvuru olmadığı açıktır. Her ne kadar dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda, ... İl Özel İdaresi'nce kendi personeline her ay peşin olarak yemek kartı/kuponu verilmek suretiyle yiyecek yardımı yapıldığının sabit olduğu görülmüş ise de, yukarıda yer verildiği üzere mevzuatta, yemek verme dışında başka bir şekilde yiyecek yardımı biçimi öngörülmediği gibi, açık bir şekilde bu yardım karşılığında nakden bir ödeme yapılamayacağının vurgulanması karşısında, bu açık hükme rağmen davalı idarece yapılan mevzuat hükümlerine uygun olmayan uygulamanın emsal teşkil edemeyeceği ve bu bakımdan davacı lehine bir hak doğuramayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu mevzuat hükümlerine uygun olmayan davacı başvurusunun reddine ilişkin davalı idare işleminde hukuka aykırılık, anılan işlemin iptali ve yoksun kaldığı yiyecek yardımı tutarının yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi yolunda verilen Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle ... İdare Mahkemesi'nce verilen ... günlü, E:...; K:... sayılı kararın iptal ve kabule ilişkin kısmının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca BOZULMASINA, aynı maddenin 3622 sayılı Kanunla değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 19.11.2013 tarihinde esasta oybirliği, gerekçede oyçokluğuyla karar verildi.

(X) KARŞI OY :

Davacı, kurumun yemek yardımının yemek çeki verilmesi suretiyle yapıldığından bahisle, kendisine de bu suretle yemek yardımı yapılmasını istemiş, isteğinin reddine ilişkin işlemin iptali ile bu nedenle oluştuğunu ileri sürdüğü zararının tazmini isteğiyle bu davayı açmıştır.

Sonuç itibariyle bu dava, kurumun memurlarına yapılan yemek yardımından yararlandırılmama nedeniyle oluştuğu ileri sürülen bir zararın tazminine yönelik bir tazminat davasıdır.

Uyuşmazlığın bu şekilde vasıflandırılmamış olması nedeniyle yapılan yargılama ve varılan sonuç isabetli değildir.

Temyiz edilen kararın, uyuşmazlığın doğru vasıflandırılmamış olması nedeniyle bozulması gerektiği görüşüyle gerekçe yönünden karara karşıyım.